

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra germanistiky

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: **Bc. Lenka Andraschková**

Název diplomové práce: **PRÁCE S LITERÁRNÍM TEXTEM VE VÝUCE
NĚMECKÉHO JAZYKA NA 2. STUPNI ZÁKLADNÍ
ŠKOLY**

Vedoucí diplomové práce: **Doc. PaedDr. Hana Andrášová, Ph.D.**

Oponent diplomové práce: **Dr.Phil. Zdeněk Pecka**

Vyjádření vedoucí diplomové práce:

Problematice literatury ve výuce německého jazyka je v poslední době věnována jen velmi malá pozornost, toto téma dokonce opomíjí i oborově didaktický výzkum. Úkolem diplomantky proto bylo nahlédnout do minulosti i současnosti, podat stručnou analýzu vybraných učebnic a učebních textů, aktuálně zjistit přístup učitelů k práci s literárními texty a ukázat, jak by bylo možné ideálně s literárními texty ve výuce pracovat.

Prvních pět kapitol věnuje diplomantka úvodu do celé problematiky. Vymezuje základní klíčové pojmy, s nimiž v práci dále operuje, všímá si kurikulárních dokumentů a vymezuje jazykové úrovně. V obecné rovině definuje literaturu pro děti a mládež a z didaktického hlediska analyzuje proces čtení s porozuměním, bez něhož se práce s literárním textem neobejde. Teoretickou část zakončuje pojednáním o učebnicích a o postavení literárních textů v nich. Tím si připravuje půdu pro navazující empirickou část.

Je nasnadě, že tak rozsáhlé téma si vyžaduje i obširný úvod do problematiky. Diplomantka teoretickou stať uchopila celkem logicky a dobře vybrala klíčové body. Výše zmíněný rozsah jejího zájmu však na mnoha místech vedl k povrchnosti projevující se kumulací informací, které nejsou dostatečně mezi sebou propojené. Markantní je to při analýze empirické části práce, v níž se ona izolovanost předkládaných informací zřetelně ukazuje. Odkazů na teoretickou část práce je v ní velmi málo, diplomantka zde hledá nové cesty, aniž by navázala na to, co dříve nastudovala. Dochází tak např. k chybnému vymezení literárních žánrů,

s nimiž se Lenka Andraschková v učebnicích setkávala. Opakovaně např. definuje, co v té které učebnici považuje za literární text a co ne. I přes dílčí kritiku oceňuji, že se diplomantka nenechala svést z nastolené cesty a i přes mnohá lákadla cíleně reflektovala hlavně literární složku (např. ve vymezení kurikulárních dokumentů, při popisu metod výuky apod.).

Za stěžejní je možné chápat část empirickou. V ní diplomantka analyzovala řadu (náhodně?) vybraných učebnic a učebních materiálů a hledala v nich určité souvislosti, resp. i tendence. Při analýze každého materiálu postupovala jednotně podle předem sestaveného algoritmu. Její postřehy jsou originální. Je patrné, že diplomantka nad všemi texty přemýšlela a snažila se nalézt i důvod, proč se v učebnici vyskytují a jakou didaktickou úlohu plní. Jejím častým závěrem je, že texty pomáhají při nácvičení gramatických jevů, slovní zásoby či méně často výslovnosti. Estetickou funkci textu většinou opomíjí, ačkoli u vybraných textů v socialistických učebnicích naprosto právem. Její tvrzení jsou občas velmi obecná a je možné s nimi polemizovat, např. „Ve srovnání s předešlými materiály a učebnicemi si myslím, že jsou úkoly mnohem zajímavějšího rázu a mohou žákům napomoci např. při osvojování si gramatických kategorií.“ Jak si diplomantka představuje „úkol zajímavějšího rázu“ a proč si má žák osvojovat „gramatické kategorie“ a ne přímo konkrétní gramatické jevy? (srov. str. 58 - 59).

U empirické části práce naprosto postrádám jakýkoli závěr, vyhodnocení získaných poznatků, jejich statistické srovnání, diskusi.

Po formální stránce práce bohužel vykazuje řadu chyb, z nichž jen namátkou vybírám:

- stylistické neobratnosti (např. str. 65 „Na učebnici dále shledávám velmi pozitivní právě příběh Aurelie, který [...] provází žáky a plní s nimi úkoly až do konce knihy“.)
- gramatické prohřešky (např. str. 64 „[...] nácvičení lexika spojené s tématem [...]“, str. 78 „[...] jejichž funkce je nacvičit [...] výslovnost“; „Jako příklad písně, jež jsou určena k nácvičení [...], uvádím dvě písně.“)
- časté opakování některých slov, např. vložen, vytvořený, uvádím
- interpunkční chyby (např. str. 72 „[...] je uvedeno z jaké země“; str. 75 „Literární texty, jsou [...].“)
- nejednotné uvádění citací v textu (např. Hendrich, J., Vlašín, Š., jinde jen Hendrich, Vlašín)
- drobné nedostatky v číslování kapitol (1.3.3.1 není uvedena v obsahu, analýza učebnice Aurelie není číslována vůbec)
- další dílčí formální chyby (např. mezery mezi číslem a závorkou, str. 65 – dvě závorky v sobě apod.).

V zájmu objektivity však musím též konstatovat, že práce se vyznačuje přehlednou a jednotnou grafikou a celkově působí velmi profesionálně.

Otázky k obhajobě:

1) V závěru práce se zmiňujete o tom, že jste na internetu nenalezla mnoho materiálů pro práci s pohádkami ve výuce němčiny na 2. stupni ZŠ. Jakou roli podle Vás pohádka v tomto věku plní, jaké má její použití ve výuce výhody a

nevýhody, podle jakých kritérií je třeba vhodný text volit, jaké pohádky byste doporučila vy sama?

2) Pro obhajobu si připravte shrnutí výsledků, k nimž jste došla při analýze učebnic a učebních materiálů.

Závěrečné stanovisko:

I přes řadu dílčích výték je patrné, že diplomantka prokázala schopnost samostatné tvůrčí práce. Její práce splňuje požadavky na diplomové práce kladené, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení

- dobře -

Podpis vedoucí diplomové práce: _____

Datum: 3. 8. 2017